

Det militære EU

– et freds- eller stormagtsprojekt?

13 påstande og svar om EU's militære udvikling – og et bonusudsagn, som EU-tilhængerne aldrig ville komme med.

Folkebevægelsen mod EU

Forord

"Hvis EU for alvor ønsker at spille en selvstændig rolle inden for udenrigs- og sikkerhedspolitik, må det råde over sine egne militære midler..."

Klaus Kinkel, 1995, daværende tysk udenrigsminister.

Føler du dig usikker på, hvad EU betyder for freden i verden?

Det forstår vi godt. For et af de mest fremførte argumenter fra EU-tilhængerne er argumentet om, at EU skulle være fredens projekt – samtidig med at meget peger på, at EU's mål er at opbygge en ny militær stormagt. Det gælder, både når man ser på udviklingen af de militære strukturer i EU, den politik EU fører, og det, som bliver sagt af fremtrædende politikere i unionen.

En stormagt, der i øvrigt først og fremmest varetager unionens interesser.

Derfor har Folkebevægelsen samlet 13 af de mest almindelige påstande fra EU-tilhængerne om Den Europæiske

Union som fredens projekt. Vi har stillet påstandene over for vores svar med henvisninger til fakta. Og vi har lavet vores helt eget udsagn om atomvåben, som EU-tilhængerne aldrig ville komme med. Netop for at vise at unionen ikke tager afstand fra atomvåben – selv om EU-tilhængerne kalder den fredens projekt.

Folkebevægelsen påviser med dette hæfte:

- At EU er godt i gang med at lægge kimen til en EU-hær, som vil kunne operere overalt på kloden – uden om FN og for at tjene unionens egne interesser.
- At Den Europæiske Union og en del af unionens medlemslande ikke altid tjener freden, men ofte mere er konkurrent til den globale fredsorganisation FN end en modvægt til USA.
- At Danmark med en selvstændig udenrigspolitik vil kunne deltage i

fredsbevarende operationer, være en aktiv forkæmper for fred og menneskerettigheder og en bedre støtte for FN.

- At det ofte er bedre at være lille og vågen end stor og – i bedste fald – doven.

Hvad er et fredsprojekt?

Det er afgørende, når man forholder sig til fredsspørgsmål, at man først overvejer, hvad der menes med fred eller et fredsprojekt. Et svar kunne være:

Et fredsprojekt sætter fred over andre mål, finder løsninger der kan stoppe igangværende voldelige konflikter, og det forhindrer, at nye begynder – eller at gamle genopblusser. Det er også et projekt, som graver et spadestik dybere og skaber forudsætninger for en verden med sikkerhed imod krig, vold og andre trusler, f.eks. miljømæssige og sociale – både for den enkelte og for samfundet som helhed.

EU varetager egne interesser

Den Europæiske Union har som mål at sikre sine egne interesser og “at styrke sin identitet i internationale sammenhænge” (*Nice-traktaten, art. 2*).

Det er på mange måder et naturligt mål for enhver geografisk enhed. Men dermed bliver EU ikke automatisk et fredsprojekt. Det hænger nemlig sammen med, hvordan den geografiske enhed opfører sig indadtil og udadtil.

I Folkebevægelsen støtter vi alt, der fremmer, at mennesker mødes og nedbryder fordomme. Det har EU også hjulpet med – selv om det til det formål hverken er nødvendigt at skabe en union eller et militær. Det kan vi tydeligt se i det nordiske samarbejde og i EFTA (Den Europæiske Frihandelssammenslutning). Det er derfor afgørende at se på andre forhold, når man vurderer, om EU er et fredsprojekt.

EU's modstridende politikker

Et væsentligt kendetegn ved EU er, at unionen fører politikker i modstridende retninger. F.eks. modarbejder EU med den ene hånd rygning, mens unionen med den anden hånd bruger milliarder på at støtte produktion af tobak. EU's udviklingspolitik og udenrigs- og sikkerhedspolitik agerer i høj grad på samme måde. Medlemslandene kan f.eks. blive enige om (på et tidspunkt) at støtte en tilnærmelse til FN's mål om 0,7% af BNI i udviklingshjælp, samtidig med at unionen opretholder en toldunion og en landbrugspolitik, der gør det vanskeligt for ulandene at eksportere til EU.

EU er gået imod FN

EU er også gået direkte imod FN, selv om man ofte taler om, at FN og EU skal samarbejde. Det skete f.eks., da FN's daværende generalsekretær Perez De Cuellar advarede Tyskland imod en

for hurtig anerkendelse af Kroatien, da den kunne føre til "den mest forfærdelige krig i Bosnien-Hercegovina". Tyskland lyttede ikke til FN og fik med Maastricht-traktaten i hånden det samlede EU til at gå imod FN's advarsel. Dermed blev Danmark også medskyldig i en beslutning, der i hvert fald ikke gavne freden.

Et senere eksempel er, at EU-landene i 2004 gik imod en beslutning fra FN's generalforsamling om i det mindste at få prøvet lovligheden af Israels mur på den besatte Vestbred ved Den Internationale Domstol.

Våben fra EU truer sikkerheden i verden

Dobbeltmoralen er også tydelig, når man ser på EU-landenes våbenhandel. Samlet set er landene verdens næststørste våbeneksportør (kun overgået af USA). Amnesty International udsendte en pressemeddelelse den 14. maj 2004

med overskriften "EU's våbeneksport truer sikkerheden i verden". Her henviser Amnesty International til EU's ineffektive kontrol med våbeneksporten. Således kunne bl.a. et italiensk joint venture-firma fremstille biler, der skulle bruges som mobile henrettelseskamre i Kina. Nogle vil svare, at det kan man ikke give EU-systemet skylden for. Men så er modspørgsmålet, hvem styrer Danmarks handelspolitik, og hvem har vedtaget et adfærdskodeks om våbenhandel? Det er EU, der derfor bærer en stor del af ansvaret, men selvfølgelig har vi også selv et ansvar.

Vi har et ansvar for at vurdere, om vi vælger de bedste veje for at skabe fred i verden. I Folkebevægelsen mod EU mener vi ikke, at Danmark skal acceptere EU's våbeneksport eller støtte udviklingen af et militært EU. Vi skal heller ikke støtte høje toldmure, der er en af årsagerne til nød og elendighed, som fører til konflikter. Vi mener, at

Danmark skal bruge sin stemme aktivt internationalt for sammen med andre lande at støtte global bæredygtig udvikling, menneskerettigheder og fred.

Danmark kan mere uden for unionen

I Folkebevægelsen mod EU mener vi, at Danmark i stedet bør føre en selvstændig udenrigspolitik. Nogle vil reagere med at sige, at vi er for små. Men faktisk kan små lande ofte udrette mindst ligeså meget for freden som store. Vi kan se, at Norge fører en aktiv fredspolitik bl.a. i Sri Lanka og i Mellemøsten, mens Danmark som EU-land er

bundet til en politik, der skader freden mange steder på jorden.

EU's terrorstempling af de tamilske tigere har f.eks. været ødelæggende for fredsprocessen i Sri Lanka. Det samme gælder at EU indgår aftaler med Marokko om Vestsahara, mens FN forsøger at finde en løsning.

Små lande har også den fordel, at de har færre ting i klemme, og at stridende parter ikke forventer, at de har skjulte dagsordener. Og hvem siger, at små lande skal stå helt alene i dette arbejde. Små lande kan jo godt indgå alliancer for at sikre deres mål. Det har de nordiske lande haft god tradition for – både samlet og hver for sig med lande uden for Norden.

Et klart resultat af en koordineret nordisk indsats er kampen mod apartheid. De nordiske lande gik ihærdigt mod strømmen, mens (det daværende) EF's stormagter stod for en langt mere passiv linje og samarbejdede

med det ulovlige regime i Sydafrika.

Valget er således et valg mellem, om Danmark skal være en ansvarlig fredsstøttende stat, eller om vi skal binde os til et militært EU, som nogle gange gør noget godt, men i alt for mange sager skader freden.

Et frigjort Danmark vil altid kunne samarbejde med EU-landene, når de går den rigtige vej, men vi vil også kunne sige fra og med eksemplets magt påvirke resten af Europa til at sætte freden over andre mål.

Det franske og det hollandske nej til EU's grundlov og det irske nej til den lettere omskrevne Lissabon-traktat har givet os en oplagt chance for at diskutere nye veje for Danmark, Norden og Europa. Dette hæfte er et bidrag til denne debat fra Folkebevægelsen mod EU.

God læselyst!

*Søren Søndergaard, Ditte Staun,
Rina Ronja Kari og Lave K. Broch*

Det siges, at "Den Europæiske Union aldrig får en hær"

• Den Europæiske Union har en militær styrke på knap 60.000 soldater.

EU's stats- og regeringschefer besluttede på EU-topmødet i Helsingfors i 1999, at EU skulle oprette en militær styrke (en såkaldt udrykningsstyrke) på op til 60.000 soldater. På et rådsmøde i maj 2003 erklærede EU-landenes udenrigsministre, at de såkaldte Helsingforsmål nu var opnået. (Kilde: www.eu-oplysningen.dk/spsv/off/alle/doc010/).

I 2004 vedtog EU en række nye målsætninger for perioden frem til 2010. Her indgår bl.a. oprettelsen af et antal mobile kampgrupper. Foreløbig har medlemslandene givet tilsagn om at oprette 13 kampgrupper. Kampgrupperne vil bestå af hver 1.500 soldater og skal være i stand til at rykke ud med 5-10 dages varsel. Danmark har som følge af forsvarsundtagelsen ikke tilmeldt styrker til disse kampgrupper. EU har desuden oprettet:

- 1) *en stående politisk og sikkerhedspolitisk komité (PSC)* sammensat af repræsentanter på højt embedsmandsplan/ambassadørniveau. PSC behandler alle aspekter af EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik herunder forsvarsspørgsmål.
- 2) *en militærkomité* bestående af forsvarscheferne eller deres militære delegerede, der rådgiver og fremsætter anbefalinger om militære spørgsmål
- 3) *en militærstab underlagt EU's ministerråd*, der bl.a. yder ekspertise ved militære operationer
- 4) *et satellitcenter* (overtaget fra WEU (se: www.eusc.org)
- 5) *Det Europæiske Forsvarsagentur* (se: www.eda.eu.int)
- 6) *et EU-institut for sikkerhedspolitiske studier* (se: www.iss.europa.eu)

Derudover er nogle af EU-landene gået sammen om *Eurokorpset*, der er stillet

til rådighed for unionen (se www.eurocorps.org).

Desuden eksisterer stadigvæk Den Vesteuropæiske Unions parlamentariske forsamling, der også er tilknyttet til EU og som bl.a. forholder sig til EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik (se: www.assembly-weu.org). Der er ellers ikke meget tilbage af Den Vesteuropæiske Union. Det meste er direkte overført til EU.

EU-kommissionens formand: Kald Europahæren, hvad du vil

"If you don't want to call it a European army, don't call it a European army. You can call it "Margaret", you can call it "Mary-Anne", you can find any name...", daværende formand for EU-kommissionen Romano Prodi, 4. februar 2000 i det britiske dagblad The Independent.

EU's militære styrker er dog ikke en "hær" i traditionel forstand. EU har således ikke *i skrivende stund* noget territorial-baseret forsvar under fælles EU-kommando. Men i Nice-traktaten (som gælder nu) står der: *"Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik omfatter alle spørgsmål vedrørende Unionens sikkerhed, herunder gradvis udformning af en fælles forsvarspolitik...som vil kunne føre til et fælles forsvar..."* (Artikel 17).

I den af franskmænd og hollændere forkastede EU-grundlov stod der: *"Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik omfatter gradvis udformning af en fælles EU-forsvarspolitik. Denne vil føre til et fælles forsvar, når Det Europæiske Råd med enstemmighed træffer afgørelse herom"* (Artikel I-41). (Vores understregninger)

I Lissabon-traktaten, der blev forkastet af det irske folk, indgår samme formulering i artikel 42, TEU.

Det siges, at "Danmark ikke kan deltage i FN-operationer på grund af den danske undtagelse"

● Danmark kan fortsat deltage i FN-operationer.

EU-militæret har ikke noget med det internationale ansvar i FN at gøre. Danmarks undtagelse er med til at sikre, at fredsmissioner er under FN, i stedet for at der opbygges konkurrerende strukturer i EU.

Den 18. maj 1993 stemte et flertal af den danske befolkning ja til Edinburgh-aftalen med de fire danske undtagelser. En af undtagelserne gælder forsvarsområdet. Den betyder, at Danmark skal holde sig fri af EU's militære dimension.

Det danske folketing kan dog altid vælge at være med til humanitære opgaver gennem FN. Den danske forsvarsundtagelse kan og skal sikre, at Danmarks fredsarbejde går direkte gennem FN.

Forsvarsundtagelsen sikrer, at Danmark deltager i FN-operationer under dansk flag, og at vi kan deltage i FN-

operationer som ligeværdig med EU – men ikke som en del af en EU-styrke og under EU-flag. Folkebevægelsen mod EU

Danmark med i 8 af FN's 16 fredsbevarende operationer

I oktober 2008 var FN aktiv 16 steder på jorden med fredsbevarende operationer. Tre af disse var i Europa (Cypern, Georgien og Kosovo). Danmark deltog den 31. august 2008 med mandskab i 8 af FN's fredsbevarende operationer. Danmark er desuden med i andre FN-missioner i Nepal, Afghanistan og Irak. FN har også en række andre fredsmissioner rundt omkring på jorden, heriblandt FN's generalsekretærs egne repræsentanter der enten dækker et geografisk område eller et tematisk område.

Kilde: www.un.org

mener, at den danske forsvarsundtagelse kan og skal sikre, at Danmarks fredsarbejde går direkte gennem FN. At regeringen ønsker at lukke eller trække Danmark ud af den FN-tilknyttede fredsstyr-

ke SHIRBRIG viser, at regeringen selv ønsker at nedprioritere FN's fredsarbejde, og at det ikke er den danske forsvarsundtagelse, som står i vejen for et større dansk engagement under FN-flag.

FN-fredstyrke har hovedkvarter i Danmark – Danmarks regering vil nedlægge styrken

16 lande, heriblandt Danmark, er gået sammen om en fælles hurtig udrykningsstyrke, SHIRBRIG (The Multi-National Stand-By High Readiness Brigade for United Nations Operations), der er stillet til rådighed for FN og kun flager med FN-flag. Derudover er en række lande observatører. Fredsstyrken, der har sit hovedkvarter i Danmark, har bl.a. været aktiv i sikringen af fred mellem Etiopien og Eritrea.

Danmarks regering ønsker at styrken bliver nedlagt eller at Danmark trækkes ud af styrken – på trods af at fredstyrken har udført alle sine opgaver med succes og at det koster Danmark under 5 mio. kr. om året at være med. Folkebevægelsen mod EU mener at regeringens holdning viser at påstandene om at det er den danske forsvarsundtagelse i EU, der står i vejen for et mere aktivt Danmark i FN ikke holder stik. Danmark kan gøre meget mere gennem FN, hvis vores Folketing og regering ønsker det. Styrkens fremtid afgøres i november 2008. Se mere på www.shirbrig.dk og www.shirbrig.org

Det siges, at "EU støtter principperne i FN-pagten"

- **Det er rigtigt, at EU hævder dette, men det er ikke en garanti for, at militære EU-operationer respekterer kravet om FN-mandat.**

I EU er der diskussion om, hvorvidt det vil være nødvendigt med FN-mandater for at kunne gennemføre militære EU-operationer. EU-landet Finland har ændret sin lovgivning på grund af EU, således at landet kan deltage i EU-operationer uden FN-mandat.

Irland er derfor det eneste EU-land, der i dag har et lovkrav om FN-mandater for militære operationer. Intet sted i Nice-traktaten (som er gældende) eller i den forkastede EU-grundlov/Lissabon-traktat stilles der krav om, at militære EU-operationer kræver FN-mandat. Men der tales i EU-grundloven/Lissabon-traktaten om, at unionen skal overholde "principperne" i FN-pagten.

Forud for Irak-krigen blev det dog synliggjort, at der er forskel på overholdelse af FN-pagten's krav om FN-man-

dat og det at overholde "principperne".

Den danske befolkning har derfor ingen garanti for, at EU-politikerne vil fastholde, at brug af militære midler kun er folkeretligt tilladt som selvfor-svar, eller hvis FN's sikkerhedsråd har afgivet et mandat. Det er derfor et åbent spørgsmål, om EU selv vil beslutte, hvornår og hvor unionen går i krig.

Forskel på principper og FN-mandat?

"Jeg må fastholde, at vores beslutning var klart forankret i de principper, der gælder for FN-pagten.", Danmarks statsminister Anders Fogh Rasmussen på trods af Kofi Annans udmelding om, at der ikke forelå et FN-mandat i henhold til FN-pagten (Citater er hentet fra: <http://nyhederne-dyn.tv2.dk/article.php/id-557666.html>)

Danskerne imod militære operationer uden FN-mandat

Synovate Vilstrup gennemførte i oktober 2007 en måling for tænketanken Ny Agenda med spørgsmålet: "Mener du, at vestlige lande og sammenslutninger fx USA og EU skal kunne udføre militære operationer i andre dele af verden, uden et FN-mandat?" 79% af et repræsentativt udsnit af vælgerne svarede nej, 9% svarede ved ikke og kun 12% svarede ja. Se mere på www.nyagenda.dk

Det siges, at "EU samarbejder med FN"

● **Det er også rigtigt i flere tilfælde, men der er også mange eksempler på, at EU går imod FN's råd og beslutninger eller opbygger egne strukturer for at udføre opgaver, som FN lige så godt kan udføre.**

Her er en række eksempler:

- Inden for både nødhjælpsområdet, bistandsområdet og det fredsbevarende område er der ikke nogen saglig grund til at bruge milliarder på et ineffektivt og konkurrerende EU-system, når vi har FN.
- EU indgik fiskeriaftaler med Marokko for havområdet, der tilhører Vestsahara, på trods af FN's arbejde med at finde en fredsløsning i Vestsahara.
- EU-landene gik imod FN's generalforsamlings beslutning om, at Den internationale Domstol skulle vurdere, hvorvidt Israels mur på den besatte Vestbred var ulovlig.
- EU-landene gik imod råd fra FN i for-

bindelse med anerkendelsen af Kroatien – på trods af FN's daværende generalsekretær Perez de Cuellar's advarsel om, at en for hurtig anerkendelse ville betyde "en ganske forfærdelig krig i Bosnien-Hercegovina" (Jørgen Estrup, "Uden kompas – dansk udenrigspolitik efter 1945, Gyldendal 2001, side 22-26).

EU-landenes beslutning gjorde Danmark medskyldig i tragedien i Bosnien

"Anerkendelsen af Kroatien var måske 90'ernes mest afgørende udenrigspolitiske beslutning på den europæiske scene. Herefter kunne det kun gå galt i Bosnien... Dansk udenrigspolitik bar ikke hovedskylden, men vi var i højeste grad medskyldige i tragedien",
Jørgen Estrup (radikal), medlem af Udenrigspolitisk Nævn i 12 år.

Det siges, at “FN ikke er god nok til at sikre freden i verden”

Tysk ekspert: EU stiller FN i dilemma

“The EU reserves the right to decide on a case by case basis whether to reinforce UN undertakings or launch an autonomous operation irrespective of prior UN Security Council authorization. This confronts the UN with the same kind of dilemma it is already facing in its relations with NATO: a high level of uncertainty as to when the UN can rely on another organisation’s support and as to whether the principles, authority, and legitimacy of the UN system and international law will be respected”. Citat fra “UN SHIRBRIG and EU Battlegroups – Recommendation to the European Union – the United Nations fra juni 2007 af Joachim Koops, PHD kandidat fra Universitetet i Kiel PhD. Se mere på www.shirbrig.org

- **Det er rigtigt, at FN ikke alene kan sikre fred i verden, men FN har de bedste forudsætninger for det.**

Fredsarbejde kan opdeles i tre faser:

1) forebyggende (før en konflikt indtræffer), 2) konfliktløsning (når en konflikt er i gang) og 3) fredsopbygning (efter at en konflikt er afsluttet).

FN har stor ekspertise og lang erfaring med fredsarbejdet inden for alle de tre nævnte faser. Det er desuden svært at se, at en anden aktør kunne overtage dette arbejde, f.eks. FN's nedrustningsaftaler eller FN's freds-mægling.

Det vil også være forkert og helt unødvendigt at oprette en konkurrerende struktur til FN. Verdens lande er blevet enige om, at FN er den globale fredsorganisation. Vi har FN-pagten, der forbyder krig og giver FN ansvaret for den globale fred og sikkerhed. FN har

192 medlemsstater, og dermed sidder langt de fleste (anerkendte) lande med ved bordet. I FN kan alle landes meninger komme til orde, så fredsarbejde ikke bliver misbrugt til, at enkelte stater eller en gruppe af stater gennemfører "fredsmissioner" for at sikre egne interesser og på bekostning af andre.

Men det er rigtigt, at FN ikke med magt kan forhindre, at en krig gennemføres. For FN har ikke et globalt politi eller militær, og nogle medlemslande er langsomme med at give FN mandat til at handle, mens andre ikke betaler deres kontingent til tiden. FN's styrke og svaghed bygger på FN's medlemsstater. Hvis et land bryder FN's regler, er der dog flere eksempler på, at statsledere eller ansvarlige personer efterfølgende bliver retsforfulgt.

FN er hele tiden i udvikling, og en reform af FN kunne være med til at gøre FN endnu bedre til at sikre fred i

verden. De ressourcer, som EU-landene nu bruger på at opbygge et EU-militær, burde i stedet investeres i FN. Danmark bør (igen!) blive et af de mange lande, som helhjertet støtter FN og dermed det globale samfund.

EU vil gerne profilere sig

"EU vil gerne profilere sig i forhold til USA og FN og fremstå som en ligeværdig aktør på verdensscenen med USA. Eksempelvis var der mange lande i EU, der mente, at EU selv skulle koordinere indsatsen og nødhjælpen til ofrene for tsunamien i Asien. Men FN har mange års erfaring og har i forvejen et meget effektivt system på dette område". Steen Folke, seniorforsker ved Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) i Kristeligt Dagblad den 16. september 2005.

Det siges, at "der er brug for en modvægt til USA"

- **Men sandheden er, at EU faktisk har overtaget nogle af USA's mest udskældte politikker på det militære område.**

En af de mest kritiserede amerikanske politikker i nyere tid har været den amerikanske sikkerhedspolitik i form af Bush-doktrinen. Ifølge denne doktrin har USA ret til at angribe et hvilket som

helst land forebyggende, hvis USA vurderer, at landet truer amerikanske interesser eller sikkerhed, selvom dette strider mod Folkeretten. Hvis EU skulle være en positiv modvægt til USA, så burde EU netop forsvare Folkeretten og vende sig imod Bush-doktrinen. Men i stedet har EU faktisk kopieret denne.

I 2003 vedtog EU's regeringsledere nemlig deres egen sikkerhedspolitiske

Irak-krigen blev støttet af 13 af 25 EU-lande – Frankrig og Tyskland havde leveret våben til Saddam Hussein

Mange EU-tilhængere har brugt Irak-krigen som en begrundelse for, at vi skal styrke EU's sikkerhedspolitik, men et flertal af EU-landene støttede faktisk Irak-krigen i den indledende fase. Det gjaldt: Storbritannien, Spanien, Italien, Polen, Nederlandene, Tjekkiet, Ungarn, Portugal, Danmark, Slovakiet og de tre baltiske lande. Desuden er det værd at bemærke, at Frankrig har solgt kampfly til Irak og trænet irakiske piloter. Også et andet af unionens kernelande, Tyskland, har bidraget til Iraks militære opbygning. De franske og tyske våben blev brugt mod Kuwait i begyndelsen af 1990erne og mod Iraks egen befolkning under Saddam Hussein.

strategi, den såkaldte Solana-doktrin, hvor EU tildelte sig selv retten til at angribe forebyggende – eller som det hedder i doktrinen “...vi skal være klar til at handle, før en krise opstår”. Samtidig opremser Solana-doktrinen EU's sikkerhedspolitiske interesser, og også her minder den meget om Bush-doktrinen. Det drejer sig nemlig om frygt for terror, masseødelæggelsesvåben, fejlslagne stater, regionale konflikter og organiseret kriminalitet, foruden forsyningssikkerhed af olie og gas. Selvom nogle af USA's kritikere mener det godt, når de kræver,

at EU skal være modvægt til USA, så er der altså intet som helst, der tyder på, at EU's ambitioner om at blive en militær supermagt adskiller sig væsentligt fra den rolle, som USA under George Bush har spillet på verdensscenen.

I Folkebevægelsen mod EU mener vi, at en rigtig modvægt til den nuværende magtpolitik vil være en styrkelse af det globale retssystem og ikke at gentage historiens fejltagelser ved at stille magt mod magt. At opbygge en militær modvægt til USA er ingen garanti for en bedre verden.

Det siges, at "EU er et fredsprøjekt"

- **Fred har intet at gøre med EU's kamp for egne interesser på bekostning af udsatte mennesker.**

EU's politik taler sit eget sprog:

- Gennem 1990'erne stod EU-landene for 29% af den globale våbeneksport,

og EU's forsvarsagentur forsker i udvikling af nye våben samt støtter en styrkelse af EU's våbenindustri.

- EU er flere gange gået imod FN's arbejde, bl.a. ved at indgå fiskeriaftaler med Marokko for farvandet uden for Vestsahara på trods af FN's arbej-

EU ødelagde fredsproces på Sri Lanka

"EU's beslutning om at stemple De Tamilske Tigre, LTTE, i Sri Lanka som en terrororganisation var en stor fejl og har markant forværret situationen i Sri Lanka" fastslog den svenske general Ulf Henricsson, der var chef for den internationale observatørgruppe, SLMM i 2006.

SLMM havde overvåget våbenhvilen mellem LTTE og regeringen i Colombo. Henricsson rettede en skarp kritik af EU-beslutningen og han slog fast at EU-landene ikke kan sige, at de ikke var advaret om, hvad der kunne ske, hvis LTTE blev stemplet som en terrororganisation. Efter terrorstemplingen blev de nordiske EU-landes (Danmark, Finland og Sverige) fredsobservatører trukket ud. Norge og Island, der ikke er med i EU, fortsatte, så godt de kunne. Men i januar 2008 meddelte Sri Lankas regering, at de ville træde ud af den våbenhvile-aftale, som Norge havde fået på plads seks år tidligere.

(Se f.eks. www.dr.dk/Nyheder/Udland/2006/08/24/104041.htm?rss=true)_

de for at finde en fredsløsning og afklaring på Vestsaharas status

- Det diskuteres i EU, om unionen skal give sig selv lov til at gå i krig, i stedet for at EU følger FN-pagtens krav om FN-mandater.
- EU's toldmure, fiskeri og landbrugs-politik er et problem for den globale fattigdomsbekæmpelse. Fattigdom og ulighed er en anerkendt årsag til konflikter i verden.
- EU vælger at opbygge egne institutioner på områder, hvor der ikke er nogen grund til det, og hvor FN ville have været mere oplagt.

Men ud over hvad EU gør, kan man også forholde sig til, hvad EU ikke gør. EU har f.eks. ikke taget afstand fra, at nogle af dets egne medlemslande har masseødelæggelsesvåben, herunder atomvåben, og EU har heller ikke forsøgt at blive en regional FN-organisation.

Vidste du, at EU's kontrol med våbenhandelen er meget ineffektiv?

I maj 2004 udsendte Amnesty International en pressemeddelelse, hvor det bl.a. fremgik:

1. at et tysk teknologifirma havde leveret overvågningsudstyr til Turkmenistan, på trods af at landets regering historisk har brugt den slags til politisk undertrykkelse
2. at franske helikoptere og enkeltdele er produceret med licens i Indien og leveret til Nepal, hvor væbnede styrker har brugt helikopterne til at skyde og dræbe civile
3. at et italiensk joint venture-firma har fremstillet biler til brug for mobile henrettelseskamre i Kina

Det siges, at “europæere ikke altid kan regne med USA”

- **Det er rigtigt, at intet er sikkert i fremtiden, men kan vi regne med, at EU vil sikre freden for alle europæiske lande? Vi ser hellere, at Danmark arbejder for et globalt system gennem FN – som alle kan regne med.**

Tilhængerne af EU-militæret tegner ofte et billede af et scenarie, hvor Europa ikke var afhængig af USA, f.eks. i krigene i Ex-Jugoslavien. Men de glemmer i den forbindelse at forholde sig til, hvorvidt EU ville være bedst egnet til at være den overordnede fredsorganisation for alle europæiske lande, dvs. også europæiske lande der ikke er med i EU.

Det er afgørende, at en fredsmægler eller fredsorganisation er neutral og upartisk for netop at fremme freden og ikke forværre en igangværende konflikt. At Den Europæiske Union ligger i en geografisk nærhed til europæiske lande uden for EU fremmer ikke nød-

vendigvis EU's upartiskhed og neutralitet. Lande i samme region har ofte politiske, økonomiske og historiske bånd, som i bedste fald lammer og i værste fald bidrager til konflikter. EU har ikke optrådt på Balkan som en aktør, der varetog alles bedste, og EU er en utroligt passiv aktør i forhold til Rusland og konflikten i Tjetjenien.

Meget taler derfor for, at det bør være en organisation uden økonomiske, politiske og militære særinteresser, der sikrer fred i Europa. På det globale plan hedder den organisation FN, og dets regionale organisation for Europa er OSCE. Disse organisationer har også deres svagheder, men deres styrke er, at

de har som mål at varetage hele klodens interesser.

EU tænker på gas i Tjetjenien

“EU-landene er slet og ret dobbelt-moralske. Jeg har mødt flere af EU’s udenrigsministre. I januar var det den svenske udenrigsminister Laila Freiwald, og jeg bad hende om at hjælpe, så der i det mindste kan indledes fredsforhandlinger i Tjetjenien. Men hun svarede konkret, at det er der ikke et eneste land i Europa, der vil. Jeg spurgte hvorfor, og hun sagde, at alle er bange for Putin, og alle har brug for Ruslands gas. Det er efter min mening typisk dobbeltmoral. EU foretrækker at se på Putin med de rosenrøde briller.” Den prisbelønnede afdøde russiske journalist og aktivist Anna Politkovskaja i Berlingske Tidende den 4. marts 2005

Det siges, at “unionen vil udbrede gode værdier”

• **EU har ikke patent på gode værdier. Mange værdier er i dag globale.**

Mange steder i EU’s traktater kan man læse om gode værdier, og ofte gør EU noget for at fremme gode værdier, men der er også en række eksempler på, at EU sætter egne interesser overst. EU fører ofte en dobbeltmoralisk politik. Et eksempel er EU’s overfiskeri. Samtidig med at man støtter bæredygtig udvikling i ord og tale, opkøber man retten til at fiske i fattige landes farvande. Store fiskefartøjer fra EU støvsuger farvandet for fisk og smadrer livsgrundlaget for de lokale afrikanere, mens magthaverne i de pågældende lande nyder godt af aftalerne med EU (se mere på www.levendehav.dk).

EU’s politikker er derfor ikke altid til hjælp. Det gælder på de fleste områder. Samtidig er mange værdier allerede

vedtaget på globalt plan gennem FN. Menneskerettighederne – både de politiske og sociale – er en del af det internationale samfunds grundlag i FN. De værdier, EU prøver at gøre til sine egne, er derfor allerede globale, og lande overalt på kloden er aktive støtter af de samme værdier.

EU – en verdensmagt folk vil dø for?

“Mr Prodi said the time had come for Europe to move beyond the single market and construct a fully-fledged ‘political union’, with the diplomatic and military reach of a world power, capable of asking its citizens what they are ‘willing to die for together’.”

Citat angående EU-kommissionens daværende formand, Romano Prodi, i Daily Telegraphs onlineudgave den 30. maj 2001.

Det siges, at “ingen vil lytte til små lande”

● **Små lande kan godt have stor indflydelse, f.eks. har de nordiske lande i flere generationer haft betydelig international indflydelse.**

FN's to første generalsekretærer kom fra Norden, og mange internationale beslutninger er blevet truffet, efter at små lande har taget initiativer for fred, menneskerettigheder og miljø. Det er derfor direkte forkert at påstå, at små lande ikke har nogen indflydelse internationalt. I mange konfliktsituationer er det en fordel, hvis et lille land fungerer som fredsmægler. Dette er også grunden til Norges centrale rolle som fredsmægler i mange konflikter (se f.eks. mere på www.regjeringen.no/nb/dep/ud/tema/Fred_og_forsoning.html?id=1158).

Danmarks EU-medlemskab be-

grænser vore muligheder både i forhold til at tage selvstændige initiativer og til at medvirke som fredsmægler i konflikter.

Grunden til at færre lytter til os er faktisk, at vi er med i EU. Omvendt kan et land som Norge, der står uden for EU, have en langt tydeligere udenrigspolitisk profil. Hvis landet desuden er i stand til at samle alliancer af stater for sine forslag, kan det sikre forandring på globalt plan.

Norge havde f.eks. succes med en forbedring af Baselkonventionen i 1995

– mens EU-landene Danmark, Finland og Sverige af EU-kommissionen blev tvunget til at trække deres støtte til forslaget. Og Norge har efterfølgende bl.a. været central i kampen mod, at økonomiske regler skulle stå over miljøregler på globalt plan – en miljøfjendsk prioritering, som både EU og USA støttede (*Den norske avis Verdens Gang den 3. september 2002*).

Fredsarbejde mere vanskeligt i EU

“Det, jeg har været med til i Mellemøsten som en del af et team, er at føre Norge ind i en nøglerolle i en af verdens vigtigste regioner og vanskeligste konflikter. Dette ville have været vanskeligere, hvis Norge havde været medlem af EU.” FN's fredsmægler i Mellemøsten, nordmanden Terje Rød-Larsen (Tidens Tegn 6/97).

Det siges, at "EU vil styrke menneskerettigheder og fred"

- **En militarisering af EU for at styrke menneskerettigheder og fred svarer til at købe et gevær, når man har brug for en cykel.**

Når vi ser på EU's forsøg på varetage menneskerettighederne, er det i bedste fald helt unødvendigt og i værste fald et tilbageskridt. Der findes allerede andre organisationer, som har større erfaring inden for dette område, samtidig

med at de har en bredere medlemskreds end EU.

På vores kontinent er Europarådet den mest centrale organisation inden for menneskerettighedsområdet. Organisationen har 47 medlemslande og en særlig menneskerettighedsdomstol i Strasbourg. Europarådets generalsekretær Terry Davis har f.eks. advaret imod et EU-kontor for kontrol med menneskerettigheder, netop fordi OS-

Mangeårige visioner om et EU, der forsvare egne interesser

"...Men uanset alt dette må den fremtidige europæiske union på baggrund af de vanskeligheder, som De Forenede Nationer nu møder under udøvelsen af sine missioner og risikoen for, at deres beslutningsmekanismer blokeres, være i en sådan position, at den kan intervenere på egen hånd, såvel inden for eget kontinent som andetsteds, hvor dens vitale interesser eller dens statsborgere er i alvorlig fare."

Dr. Willem van Eekelen, daværende generalsekretær for Den Vesteuropæiske Union, NATO NYT, november 1993 (Den Vesteuropæiske Union er efterfølgende i høj grad blevet integreret i EU). Se mere om Den Vesteuropæiske Union på www.weu.int

CE og Europarådet allerede dækker området (*Berlingske Tidende 8. februar 2005*). På globalt plan findes desuden FN, som har over 60 års erfaring med globalt arbejde for menneskerettighederne.

EU-landene kan derfor bedst støtte menneskerettighederne og freden ved at støtte allerede eksisterende organisationer politisk og økonomisk, i stedet for at EU-landene går sammen i nye strukturer, der ofte ingenting foretager

sig (f.eks. når det drejer sig om Rusland/Tjetjenien og Kina/menneskerettigheder, herunder Tibet) og i værste fald går imod de allerede vedtagne værdier og regler. Sidstnævnte sker, når EU overhører råd fra FN (f.eks. i Kroatien og Vestsahara/Marokko) eller tillader eller ser igennem fingre med våbeneksport til lande, der vedvarende krænker menneskerettighederne (F.eks. Kina, Turkmenistan, Nepal og Irak).

Det siges, at "der er brug for et stærkt EU"

- **Hvad der er brug for internationalt, er et effektivt samarbejde om de udfordringer, som vi alle står over for.**

At et stærkt EU skulle være løsningen på globale eller internationale

problemer, er der ingen garanti for. Hvad der er brug for, er, at den førte politik ikke underminerer de grundlæggende værdier. Der er brug for at bekæmpe sygdomme, menneskerettighedskrænkelser, fattigdom, konflikter og miljøproblemer. Dette løses ikke

EU-kommissionen: Ændring i holdning til våbenproduktion

"Den kolde krigs afslutning har ført til en betydelig formindskelse af sikkerhedsrisikoen i Europa...Behovet for, at den forsvarsrelaterede industri nedtrapper sine aktiviteter, har haft en betydelig direkte indflydelse på beskæftigelsen i denne sektor, som siden 1984 er faldet med 37% fra 1,6 mio. til 1. mio..."

De økonomiske problemer har i hele perioden været vedholdende og er måske endda blevet værre. De skyldes ikke blot nedskæringen af militærudgifterne, men også den skærpede internationale konkurrence og frem for alt den anakronistiske opsplitning af det europæiske forsvarsmarked. Der er derfor ved at opstå en holdningsændring til fordel for en indsats fra unionens side..."

Meddelelse fra Kommissionen, Bruxelles den 24. januar 1996, Kom (96) 10. endelig udg. "Europas forsvarsrelaterede industri og de udfordringer, den står over for, et bidrag på europæisk plan".

ved, at EU får et militær. Mange af problemerne står EU delvis i vejen for at løse.

Der er selvfølgelig også eksempler på, at EU gør det rigtige, men det er

vigtigt hele tiden at forholde sig til, hvorvidt EU er det bedste forum til at løse problemerne. Mange grænseoverskridende problemer er globale, og EU er ikke en global organisation.

Det siges, at "EU's forsvarspolitik bygger på enstemmighed"

- **Det er også tilfældet i øjeblikket, men det kan ændre sig, uden at vi bliver spurgt.**

En overgang fra enstemmighed til flertalsbeslutninger eller ændring af EU's stemmevægte regner ja-partierne ikke for en suverænitetssafgivelse – også selvom det kræver en traktatændring. Så længe det store flertal på Christiansborg støtter den fortolkning, kan (også) beslutningsproceduren for forsvarsrådet ændres fra enstemmighed til flertalsbeslutninger – uden at vi bliver spurgt ved en folkeafstemning.

Ratifikationen af Nice-traktaten og Lissabon-traktaten er eksempler på, at den "logik" bliver fulgt i Danmark. I modsætning til Irland fik den danske befolkning hverken lov til at stemme om Nice-traktaten eller Lissabon-traktaten. Med Nice-traktaten indførtes f.eks. flertalsbeslutninger i forbindelse med:

- nogle forhold inden for de sociale og arbejdsmarkedsmæssige områder, hvor Ministerrådet kan ændre afstemningsmetoden til flertalsbeslutninger (*artikel 137*)
- dele af industripolitikken (*artikel 157*) og dele af strukturfondene (*artikel 159 og 161*)
- forbindelser med tredjelande (*artikel 181*)
- EU-tilskud til de fælles overnationale politiske partier (*artikel 191*).

I Lissabon-traktaten er der over 50 områder der overgår til flertals beslutninger, men efter det irske nej er det usikkert, om Lissabon-traktaten nogen sinde træder i kraft.

Det siges derimod ikke, at "EU skal være et atomvåbenfrit område"

- **Det forstår vi godt – for to af EU's medlemsstater har atomvåben, og fremtrædende EU-politikere ønsker, at EU skal råde over atomvåben.**

I 1995 udførte Frankrig atomprøvesprængninger i Stillehavet. Flere fremtrædende politikere i EU foreslog dengang, at EU skulle råde over fælles atomvåben. Bl.a. tilbød den franske præsident Jacques Chirac at diskutere den franske atomslagstyrkes rolle i EU's forsvarssamarbejde. EU-kommissionens daværende formand Jacques Santer, der var åben over for idéen, kritiserede den daværende danske statsminister Poul Nyrup Rasmussen, der opfordrede til boykot af Frankrig. Ifølge Santer var der tale om en "ikke-europæisk tankegang" (Politiken den 7. september 1995).

Den fremtrædende franske EU-lobbyist og ven af den franske præsident, Hervé Lavenir, var åbent forarget over

den danske kritik og udtalte: *"Danmark er kommet med i Den europæiske Union, men har ikke den ringeste forståelse for den europæiske betydning af det franske atomvåbenforsvar. Både i Tyskland og Spanien indser man mere og mere, at det franske atomberedskab er Europas."* (Berlingske Tidende 19. august 1995).

EU's udvikling efter prøvesprængningerne har dog ikke ført til, at unionen har fået egne atomvåben. Omvendt har unionen heller ikke besluttet, at unionens militære side skal være uden atomvåben, eller at EU skal være et atomvåbenfrit område. Spørgsmålet om EU-atomvåben står derfor fortsat åbent, men er ikke blevet mindre relevant i en vurdering af, om EU er et fredsprojekt.

Regeringspartiet CDU i Tyskland støtter EU-atomvåben

"Trods skuffelsen over udviklingen i de seneste timer kan jeg ikke forestille mig eur-

opæisk sikkerhed uden et nukleart element". Wolfgang Schäuble, daværende formand for det tyske regeringsparti CDU's parlamentsgruppe efter de franske prøvesprængninger, Politiken 7. september 1995. Schäuble er siden 2005 tysk indenrigsminister.

Ny debat om EU-atomvåben?

I Berlingske Tidende den 4. november 2005 skrev avisens Bruxelles-korrespondent Ole Bang Jensen en Europa-analyse under overskriften: "Europa bør have atomvåben", hvor han bl.a. skriver: "Det vil være mest ideelt, hvis der var tale om en fælles europæisk atomslagstyrke... EU's fremskredne planer om at oprette et rustningsagentur kan blive første beskedne skridt i den retning".

Agenturet eksisterer i dag (se www.eda.eu.int). Artiklen henviste til de britiske planer om at bruge 220 milliarder kroner på at modernisere den britiske atomslagstyrke. Frankrig har

også forbedret deres atomvåben, men målet er nu at have lidt færre af dem. Nicolas Sarkozy meddelte i marts 2008 at Frankrigs mål er under 300 atomare sprænghoveder. I 2005 havde Frankrig ca. 380.

I et notat fra Den Vesteuropæiske Unions parlamentariske forsamling fra december 2007 fremgår det, at spørgsmålet om atomvåben hele tiden har været en underliggende faktor for opbygningen af et EU-forsvar dog "carefully hidden from view". I notatet ses der på flere modeller for hvordan atomvåben kan indgå i et EU-forsvar og der henvises til et citat fra den franske præsident i 2006: "*The development of the European Security and Defence Policy, the growing interweaving of the interests of the European Union countries and the solidarity that now exists between them, make French nuclear deterrence, by its very existence, a core element in the security of the European continent*".

Folkebevægelsen mod EU, Tordenskjoldsgade 21, st.th., 1055 Kbh. K

- Jeg/vi vil vide mere om Folkebevægelsen mod EU
- Jeg vil være medlem af Folkebevægelsen mod EU
(250 kr./100 kr. for pensionister, studerende, arbejdsløse og medl. af Ungdom mod EU)
- Jeg vil starte med et halvt års prøvemedlemskab (20 kr.)
- Jeg vil være medlem af Ungdom mod EU (75 kr.)
(husk fødselsdato: _____)
- Jeg/vi vil gerne tilmeldes Folkebevægelsens nyhedsbrev
(Husk email-adresse)

Navn _____

Adresse _____

Postnr. _____ By _____

Tlf.nr. _____ Email _____

Ved indmeldelse:

Dato _____ Underskrift _____

Sendes ufrankeret
Modtageren
betaler portoen

- men brug frimærke,
hvis du kan,
så sparer vi penge.

Folkebevægelsen mod EU

+++ 2063 +++

1045 København K

Udgiver: Folkebevægelsen mod EU, Tordenskjoldsgade 21, st.th., 1055 København K.
Tlf. 35 36 37 40 Fax: 35 82 18 06 - www.folkebevaegelsen.dk - fb@folkebevaegelsen.dk

Udgivet november 2008.
Kampagnen om EU's militære udvikling er støttet af Enkefru Plums Støttefond.

Layout: Karen Hedegaard. Tryk: Mediefabrikken ApS, Informations Forlag
Fotos hvor ikke andet er nævnt: www.eurocorps.org - Fotos med fly er dog fra www.eurofighter.com

Er EU på vej til at blive en militær stormagt?

Et af de mest fremførte argumenter fra EU-tilhængerne er argumentet om, at EU skulle være fredens projekt. Men meget peger på, at EU's mål er at opbygge en ny militær stormagt. Det gælder, både når man ser på udviklingen af unionens militære strukturer, den politik EU fører, og det, som bliver sagt af fremtrædende politikere i unionen.

Dette hæfte sætter fokus på 13 af EU-tilhængernes mest almindelige påstande om EU og freden. Vi har stillet påstandene over for vores svar med henvisninger til fakta. Og vi har lavet vores helt eget udsagn om atomvåben, som EU-tilhængerne aldrig ville komme med. Netop for at vise at unionen ikke tager afstand fra atomvåben. Vi håber, at dette hæfte giver inspiration til en bedre debat og dialog om EU og freden.

God læselyst.

 Nej til EU-militær

www.folkebevaegelsen.dk – fb@folkebevaegelsen.dk

